

BARNUPPDRAGET

– att säkra omställningen till god och nära vård med ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete för barn och unga i Västra Götalandsregionen

HFS-nätverkets strategidagar 18-19 september 2024

Antonia Reuter, processledare,
Regionalt utvecklingsuppdrag barn och ungas hälso- och sjukvård
Västra Götalandsregionen

Barn och unga och hälso- och sjukvården i VGR

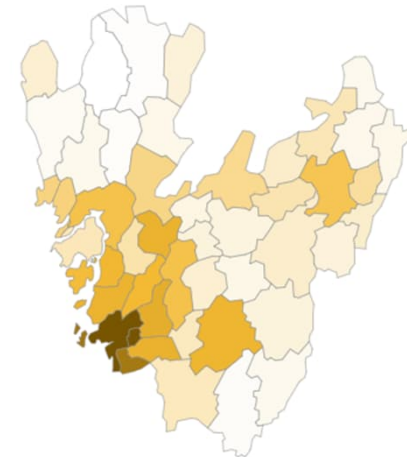
- 1,8 milj invånare – 1/6 av Sveriges befolkning varav 371 316 barn och unga 0 – 17 år (juli 2024)
- Flest invånare bor i Göteborg drygt 600 000. Minsta kommunen är Dals Ed med 4 600 invånare.
- Västra Götaland har sedan 2010 en ökande barnpopulation.
- Även sjukdomsförekomsten, andelen barn drabbade av fysisk och psykisk tillstånd/sjukdom, har ökat under denna tid.
- Många barn och unga har behov av en sammanhållen vård vid fysiska och psykiska tillstånd/sjukdom.

(Lägesrapport Hur mår barn och unga i Västra Götaland 2023 [Uppdaterad lägesrapport Regionala Barnuppdraget VGR_2 \(vgregion.se\)](#) [Demografi - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#))

- Stor hälso- och sjukvårdsorganisation
- Inom nio förvaltningar bedrivs vård för barn- och unga
- Primärvården är en stor aktör
- Samverkar med 49 kommuner med åtskilliga förskolor, skolor och socialtjänster.

Befolkningstäthet, invånare per kvadratkilometer 2023

Data: SCB

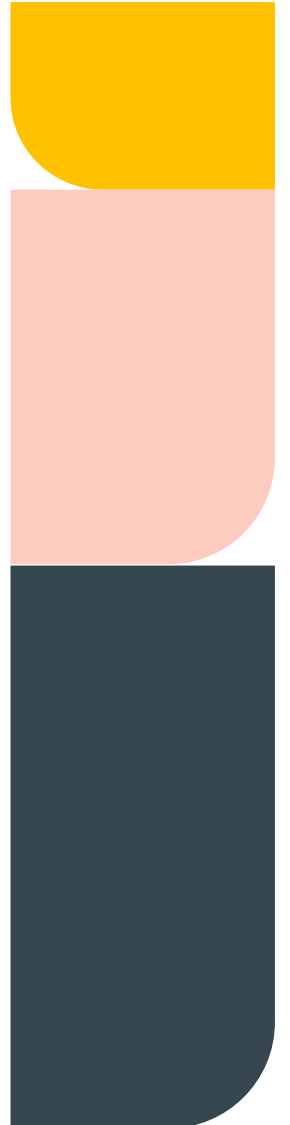
”För att lyckas uppnå en omställning och förändring av barns och ungas hälso- och sjukvård så behövde utgångspunkten vara solklar. En stadigvarande utgångspunkt i just barn och unga.

Barn och unga är mer sårbara och systemberoende än vuxna, vilket särskilt behöver beaktas i utvecklingen av hälso- och sjukvården. Alla frågor som Barnuppdraget arbetat med gör avstamp i deras bästa möjliga hälsa och hälso- och sjukvård.

Barndomen är en unik period i livet där tidiga livsomständigheter kan ge livslånga konsekvenser. Att barn och unga ges förutsättningar för en hälsosam utveckling och att deras utmaningar hanteras rätt, i ett tidigt skede, för en god hälsa och välbefinnande under hela livet.

Målsättningen inom omställningen är att uppnå en god sammanhållen hälso- och sjukvård som erbjuder samordnad, personcentrerad, kvalitetssäkrad, patientsäker, tillgänglig och jämlik hälso- och sjukvård för barn, unga och närstående”

Ur [Rapport_Barnuppdraget.pdf \(vgregion.se\)](#)

Uppdrag 2017

Uppdragshandling
Datum 2017-03-20
Diarienummer HS 2017-00220

Regional utvecklingsplan för barnhälsosjukvården i VGR.

Uppdragsgivare: Ann Söderström, hälso- och sjukvårdsdirektör
Uppdragstagare: Peter Almgren, regionläkare barn

Syfte med uppdraget

Att skapa en sammanhållen hälso- och sjukvård för barn och ungdomar i regionen som ser till alla barns och ungdomars bästa möjliga hälsa och utveckling och genomsyras av FNs barnkonvention.

Uppdragsbeskrivning

Att formulera en utvecklingsplan för barnhälsosjukvården i VGR. Arbetet skall integreras med regionens tre omställningsområden, den nära vården, digitalisering och koncentration av vård.

Syfte och långsiktiga mål

- Att på lång sikt uppnå en sammanhållen hälso- och sjukvård för barn och unga i regionen som ser till alla barns bästa möjliga hälsa och utveckling och som genomsyras av FNs barnkonvention.
- Att få en förståelse för hur hälso- och sjukvårdssystemet för barn och unga i VGR fungerar.
- Att se vilka behov barn och unga med familjer har av barnhälsosjukvården och av kommunala verksamheter som möter barn och unga.
- Att definiera prioriterade områden och lösningar som krävs för att utveckla verksamheterna mot en vård enligt omställningens principer och målbilden ovan.

Uppdragets projektmål 2018

Övergripande projektmål

- Att kartlägga vilka behov barn och unga (0 t.o.m 17 år) med närstående har i hälso- och sjukvården samt i kommunal vård och omsorg.
- Att ta fram, pröva och utvärdera lösningar samt föra fram förslag till beslut på systemnivå som krävs för att förbättra hälso- och sjukvården mot en vård enligt ovanstående målbild och omställningens principer.
- Att följa och barnsäkra omställningen av hälso- och sjukvården.
- Sammanställa i en regional utvecklingsplan för barn och ungas hälso- och sjukvård

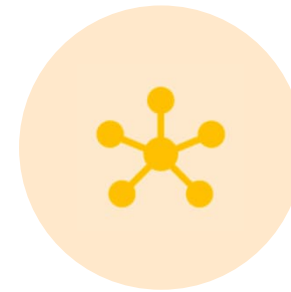
Barnuppdragets ursprungliga fokusområden

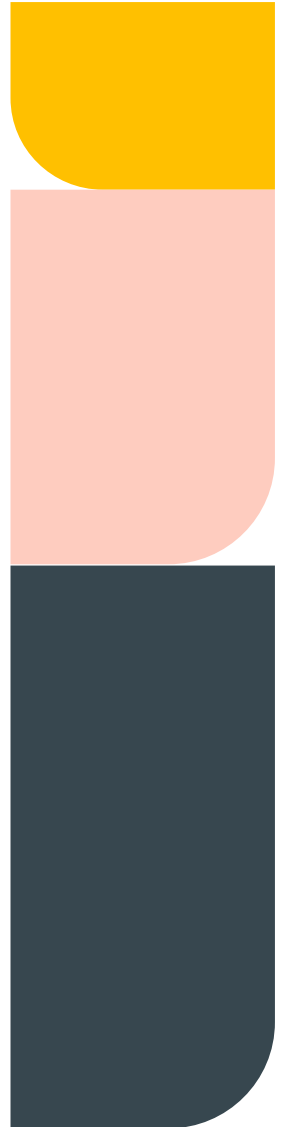
NÄRA VÅRD

DIGITALISERING

KOORDINATION
OCH SAMORDNING

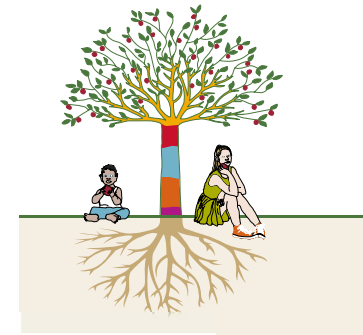

Utvecklingsområden inom Nära vård inom Barnuppdraget

- Stöd och tidiga insatser utifrån behov
- Rätt kompetens i rätt tid
- Samverkans- och konsultationsmodeller som leder till rätt insats och gemensamt lärande, utveckling

=

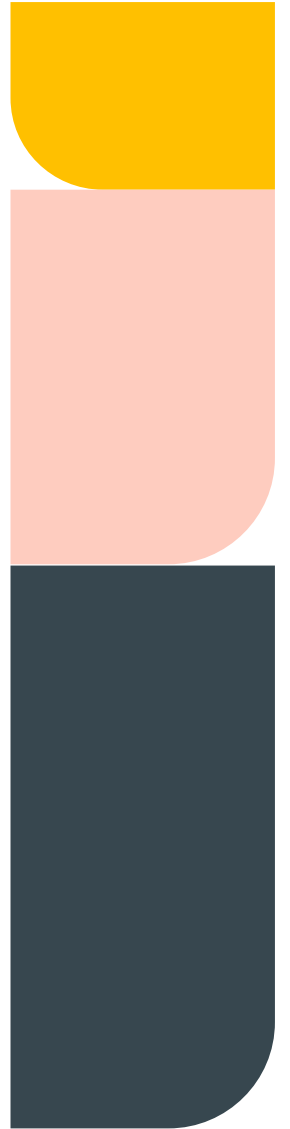
- Rätt insats på rätt nivå i rätt tid (nära till insats, nära till rätt kompetens, nära i geografi och närhet i relation till professionella som främjar trygghet och tillit)

[Fördjupningsrapport Nära vård](#)

Exempel på piloter inom området Nära vård

- Tidig upptäck, tidiga insatser
- Tanke och hälsa
- Go Far – fysisk aktivitet på recept i skolan
- Mobilt team
- Barn med funktionell magsmärta
- Hälsopromotörer inom Tandvården

Systematiskt barnrättsarbete

Barnuppdraget ska i omställningens alla områden

- säkra barnkompetens,
- barns delaktighet
- och barnrättsperspektivet.

Exempel på förbättringsarbeten

- Vägledning för och fler Barn- och ungdomsråd skapas
- Identifiera kunskapsluckor och behov. Ett förbättringsområde är bl.a. att stärka hälso- och sjukvårdens kunskap om barnets rätt till kultur, lek och fritid samt miljöer anpassade till dem.
- Samordna en regional barnkonsekvensanalys gällande införande av vårdinformationssystemet Millennium

Regionala barnuppdragets tidslinje

Omställningsområde barn och unga

- Kartlägga behov
- Ta fram, pröva och utvärdera lösningar
- Följa och barnsäkra

Förslag till förändringar
Bredda och implementera

Utredningar och genomförande

Tydliggöra barn och unga i
genomförandeplanen

Barnsamordning
Effekthemtagning,
nyttor, kvalitets-
indikatorer

2019

2020

2021

2022

2023

Skapar en helhetssyn kring vad som pågår regionalt, fokuserar mot en sammanhållen region, strävar efter att samordna frågor som rör barn och unga, ger förslag på systemnivå, nära samverkan med kunskapsorganisation och samordningsråd, stöttar i genomförande när behov har definierats.

Det goda livet i Västra Götaland

ERBJUDA EN GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

FRÄMJA TILLGÅNG TILL KULTUR

ANSVARA FÖR DEN REGIONALA KOLLEKTIV-TRAFIKEN

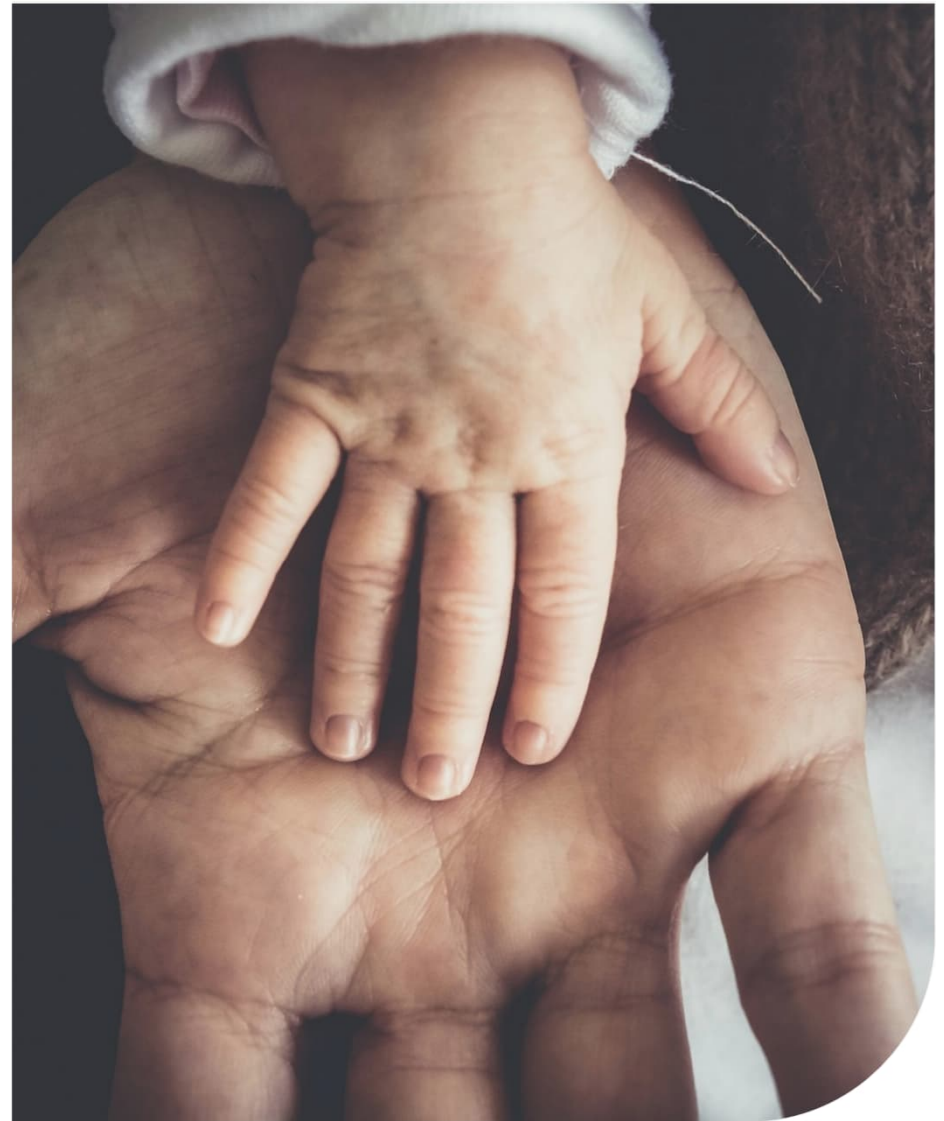

BEDRIVA REGIONAL UTVECKLING

Strategi för omställningen

- Fem övergripande områden
 - Nära vård
 - Prioritering
 - Digitalisering
 - Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling och kompetensförsörjning
 - Barnuppdraget

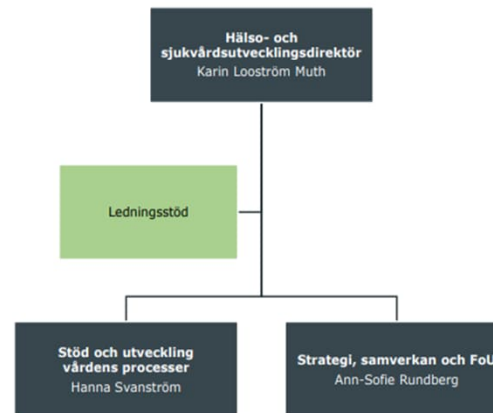

Barnuppdragets organisation

Koncernstab strategisk hälso- och sjukvårdsutveckling

- Styrgrupp - samtliga förvaltningar som möter barn och unga
- Programgrupp
- Kommunal referensgrupp
- Nära koppling till Kunskapsstyrningen och Samordningsråd

Barnuppdraget

Genomförandeplan för omställningen 2024 - 2027

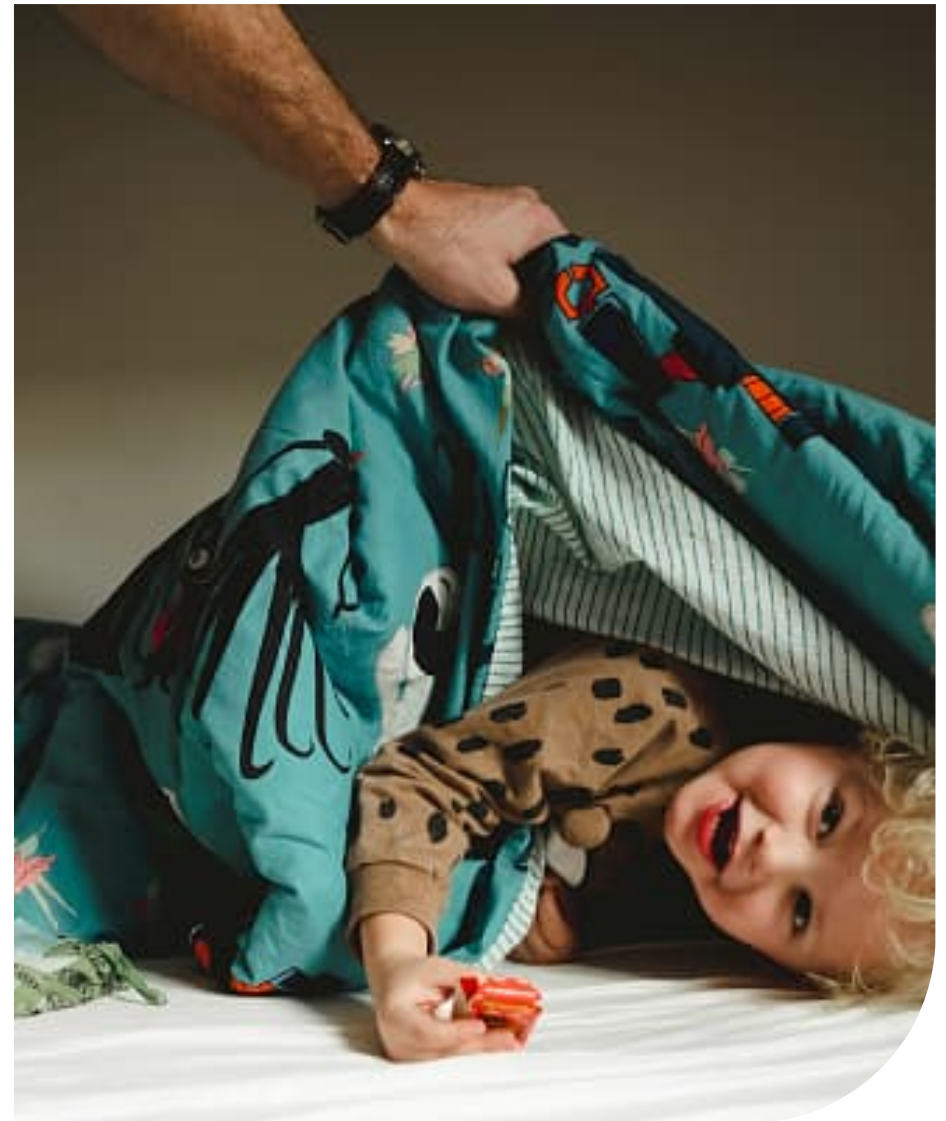
Beslutad av strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden

Målbild 2024 – 2027

- delområde barn och unga

- Skapa förutsättningar för en god, sammanhållen och långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård för barn och unga.
- Arbeta genom tvärprofessionella och tvärssektoriella strukturer
- Etablera en utveckling som sker med ett systematiskt barnrättsperspektiv och utifrån nära vård och digitala tjänster

Delområdet nedbrutet	Effektmål 2024	Effektmål 2025	Effektmål 2026–2027	Framtidsvision
Hållbart sammanhållet system för hälso- och sjukvård och för barn och unga med målsättning god och nära vård	Hälso- och sjukvården ska ges i ökad utsträckning personcentrerat, med rätt insats i rätt tid och rätt kompetens. Särskilt fokus på • barn och unga med komplexa behov och flera vårdkontakter • barn och unga med psykiska ohälsa • barns språk och kommunikation	Hälso- och sjukvården ges i ökad utsträckning personcentrerat i ett sammanhållet system. Fokusgrupperna får i ökad grad insatser utifrån behov.	Barn, unga och närstående har tillgång till en personcentrerad, sammanhållen hälso- och sjukvård. Barn och unga med komplexa behov och flera vårdkontakter får vård utifrån behov. En förbättrad psykisk hälsa hos barn och unga med färre liv förlorade i suicid. Minskad ojämlikhet i psykisk hälsa. Barn erhåller stöd gällande språk och kommunikation utifrån behov.	Västra Götalandsregionen har säkerställt en god och nära hälso- och sjukvård i ett sammanhållet system för barn och unga.
Hälsofrämjande, förebyggande och tidiga insatser till målgruppen barn och unga inom hela hälso- och sjukvården	Hälsofrämjande, förebyggande och tidiga insatser sker i samverkan. Kunskapsbaserade insatser ges i ökad grad inom tandvård, primärvård och i nära samverkan mellan primärvård och specialiserad vård.	Hälsofrämjande och förebyggande tidigt samordnade insatser sker i ökad utsträckning.	Hälsofrämjande, förebyggande och tidiga insatser erbjuds barn och unga.	Västra Götalandsregionens hälsofrämjande, förebyggande och tidiga arbete stärker barn och ungas hälsa och förebygger risk för ohälsa/sjukdom. Tandvården o...

God och resurseffektiv kompetenstillgång	Hälso- och sjukvården ges i ökad utsträckning resurseffektivt i en tvärprofessionell och tvärsektoriell struktur för insatser utifrån behov. Fler barnsäkrade digitala tjänster används och är anpassade utifrån barnets/ den unges ålder, mognad och funktionsnivå.	God och resurseffektiv vård som ges i ökad utsträckning i en tvärprofessionell och tvärsektoriell struktur. Ökad användning av barnsäkrade digitala tjänster.	Resurseffektiva strukturer för samordning av insatser utifrån barn och ungas behov är etablerade och väl kända. Barnsäkrade digitala tjänster är etablerade och nyttjas.	Västra Götalandsregionen har säkerställt en god och resurseffektiv kompetenstillgång. Digitala tjänster är barnsäkrade och anpassade.
Barnkompetens	Ökad kompetens för att kunna möta barn, unga och närståendes behov av en inkluderande, kunskapsbaserad och professionell hälso- och sjukvård inom primärvård och specialiserad vård.	Fler barn och unga har tillgång till hälso- och sjukvård, inklusive specialistkompetens, med barnkompetens. Hälso- och sjukvården har ökad kunskap om barn och ungas behov och rätt till kultur, lek och fritid samt miljöer anpassade till dem.	Barn, unga och närstående erbjuds inkluderad kunskapsbaserad och professionell hälso- och sjukvård. Det är säkerställt att barnkompetens och nära specialistkompetens finns tillgänglig för alla barn och unga. Hälso- och sjukvården har god kunskap om barn och ungas behov av och rätt till kultur, lek och fritid samt miljöer anpassade till dem.	Västra Götalandsregionen har säkerställt en god barnkompetens inom hälso- och sjukvården. Barn, unga och närstående möter en inkluderande kunskapsbaserad och professionell vård.

Barn, ungas och närstående delaktighet och medskapande	Fler barn, unga och närstående ges förutsättningar att vara delaktiga och medskapande i sin vård och i att utveckla hälso- och sjukvården.	Barn, unga och närstående är i ökad grad delaktiga och medskapande i sin vård och i att utveckla hälso- och sjukvården.	Barn, unga och närstående är delaktiga och medskapande i sin vård och i utvecklingen av hälso- och sjukvården.	Inom hälso- och sjukvården är barn, unga och närstående delaktiga och medskapande.
Systematiskt barnrättsperspektiv tillämpas i alla processer och beslut som berör barn, unga och närstående	Modell och metoder finns för beaktande av systematiskt barnrättsperspektiv	Prövning och analys av barnets bästa/barnkonsekvensanalyser genomförs systematiskt vid större beslut och en uppföljning säkerställs.	Hälso- och sjukvården har ett systematiskt barnrättsperspektiv i processer och beslut som berör målgruppen där deras perspektiv kontinuerligt tas tillvara.	Systematiskt barnrättsperspektiv tillämpas i alla processer och beslut som berör barn, unga och närstående.
Förbättrad uppföljning av barn- och ungas hälsa samt hälso- och sjukvård	Ändamålsenliga hälsodata, indikatorer och analys har fastställts för att beskriva barn och ungas hälsa och säkra omställningen till en god och nära vård.	Hälsodata, indikatorer och analys ger kvalitet och effektivitet i enlighet med omställningen.	Etablerade hälsodata och indikatorer möjliggör en kontinuerlig uppföljning och analys med målsättning att följa barn och ungas hälsa och säkra omställningen till en god och nära vård för barn och unga.	Hälsodata och indikatorer finns som beskriver barn och ungas hälsa och kontinuerligt ligger till grund för att förbättra hälso- och sjukvårdens processer utifrån barn och ungas behov.

Effekter på kort sikt

- Etablerade samverkansformer inom nära vård för barn och unga är framtagna som leder till en mer samordnad hälso- och sjukvård och ger förutsättningar för ökad samverkan med kommun och skolhuvudmän.
- Hälsöfrämjande och förebyggande insatser med fokus på barn och unga ges i ökad grad och genom hela uppväxten.
- Digitala tjänster är anpassade utifrån barn och ungas behov och digitala konsultationer används i ökad grad.
- Tillgängligheten inom barn- och ungas hälso- och sjukvård ökar.
- Barn och unga är delaktiga och medskapande i sin vård och i utvecklingen av hälso- och sjukvården.

Effekter på lång sikt

- Hälsa- och sjukvården ges samordnat och sammanhållet. Insatser och behandling ges parallellt och med rätt kompetens i rätt tid.
- Hälsa- och sjukvården för barn och unga är tillgänglig, jämlik och kvalitetssäkrad samt kan följas via ändamålsenliga data.
- Systematiskt barnrättsperspektiv tillämpas i alla processer och beslut som rör barn och unga.
- Barns och ungas fysiska, psykiska och sociala hälsa är god i Västra Götaland, fler barn och unga fullföljer sina studier och har förutsättningar för ett gott liv.

En sammanhållen vårdprocess

För barn och unga med utvecklingsrelaterad funktionsavvikelse

Ett utvecklingsuppdrag mellan Regionala Barnuppdraget och Kunskapsstöd för psykisk hälsa, i nära samverkan med aktuella verksamheter 2023 - 2027.

UPPDRAG

- Uppdraget gavs från Hälso-sjukvårdsdirektören 2019
- Till Regionala Barnuppdraget och Kunskapsstöd för psykisk hälsa
- Fokus på barn och unga med misstanke om eller med diagnos av adhd, autism, intellektuell funktionsnedsättning och språkstörning.
- Ta fram förslag som följer omställningen för en sammanhållen vårdprocess som omfattar hälsofrämjande-, förebyggande-, utredande, behandlande och uppföljande insatser.

Uppdragshandling
 Datum 2019-06-19
 Diarienummer HS 2019-00543

Uppdrag kring utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser barn och unga 0 – 17 år i VGR

Uppdragsägare: Ann Söderström, hälso- och sjukvårdsdirektör

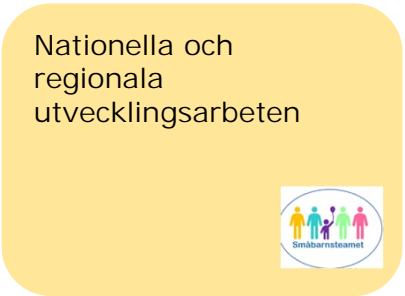
Uppdragstagare:
 Peter Almgren, regionalt utvecklingsuppdrag barn och ungas hälsa- och sjukvård (RBU)
 Lise-Lotte Risö Bergerlind, regionalt uppdrag kring implementering av Regional utvecklingsplan för Barn- och ungdomspsykiatri samt första linjen för barn och unga i primärvård, Kunskapsstöd för psykisk hälsa (KPH)

Processledare: Antonia Reuter, RBU
 Bitr. processledare: Ulrika Söderlund, KPH

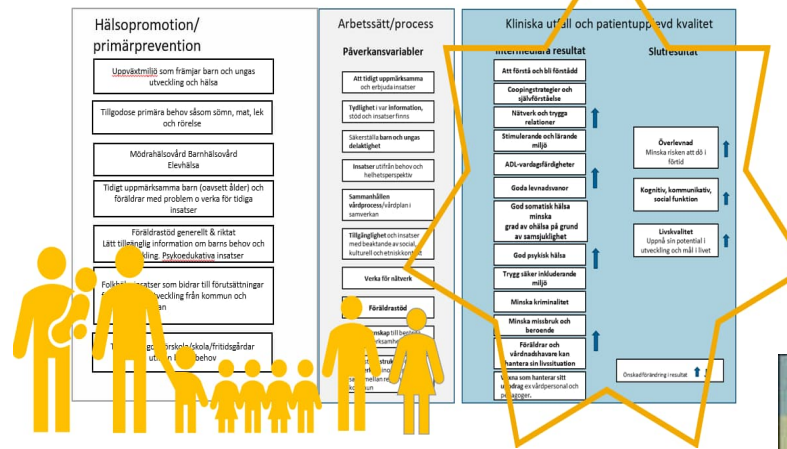
Syfte med uppdraget
 Uppnå god och sammanhållen vårdprocess för barn och unga, 0 tom 17 år, med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser. Rätt insats till rätt barn och ung person samt närstående i rätt tid. Målsättningen är god tillgänglighet till effektiv kunskapsbaserad vård. Arbetet skall följa omställningen av hälso- och sjukvården.

Uppdraget
 Utifrån barnets / den unges med närståendes behov kartlägga, analysera och vb göra ett omtag i klinisk praxis, omhändertagande och vårdföde.
 Uppdraget skall utgå från ett nödesperspektiv som med system- och helhetssyn kan lösa nuvarande problem (se bakgrund). Uppdraget innefattar hela kedjan från prevention till utredning, diagnostik, behandling och uppföljning samt överföring till vuxensjukvården.

Omfattande analyser regionalt och nationellt ligger till grund för förslagen!

Sambandskarta; Barn med misstanke om och/eller diagnostiserad utvecklingsrelaterad funktionsavvikelse

Vård- och insatsprogrammet (VIP) för adhd
Nationellt system för kunskapsstyrning, programområde psykisk hälsa

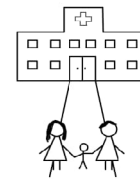
CHALMERS CHI

Article review, development of pediatric care for children with complex needs in VGR

Anna Smadelin
an2068su-s@student.lu.se
+46 70 787 1214

Hing Deng
qing@student.chalmers.se
+46 73 769 3887

CHALMERS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

A New Care Process for Children Complex Care Needs

Here, there and everywhere: healthcare provision in new ways and in new places

Kerli Alakerti
Jacob Lidman

Center for Healthcare Improvement
CHALMERS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
Göteborg, Sweden 2021

Nära vård för barn och unga

EXEMPEL PÅ INSPIRERANDE ARBETSSÄTT

Svenska Kommunerna och Regioner

SAMMANFATTNING av utredning i stora penseldrag

Främja hälsa och förebygga ohälsa i fokus

Sammanhållen stegvis vård – en gemensam resurs

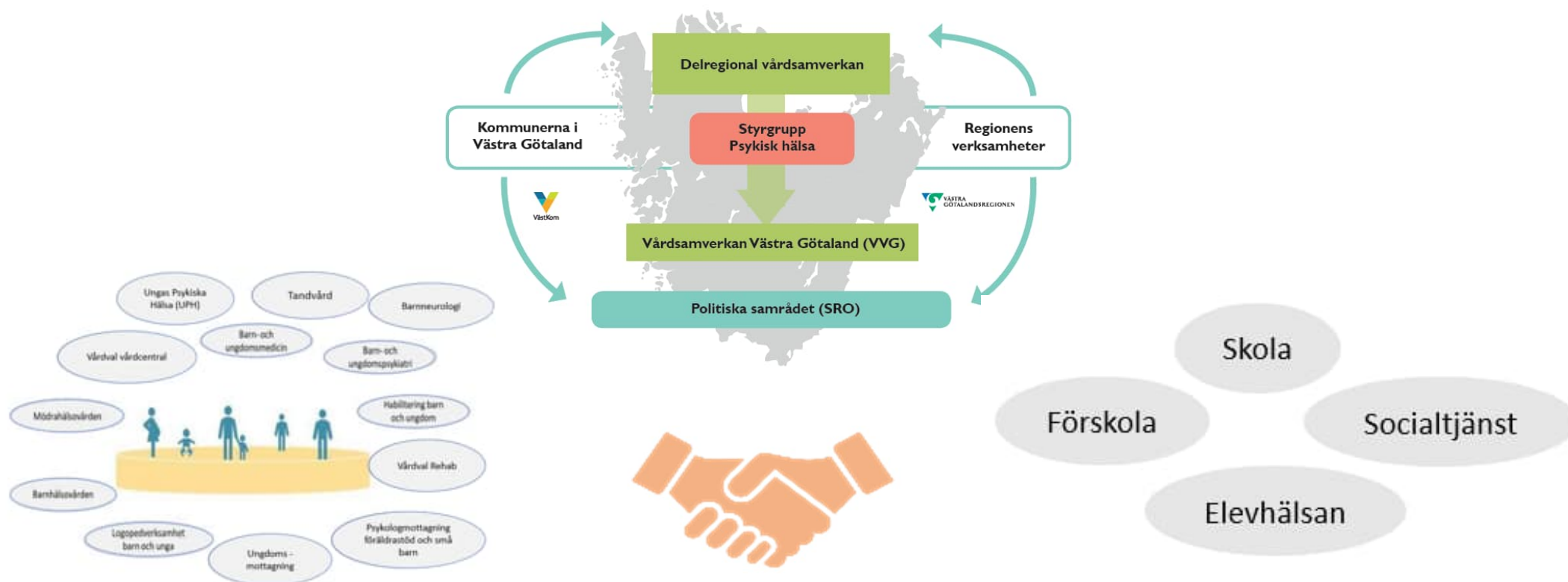
Ökad delaktighet och ökad kunskap

- Tidig upptäckt och insatser på primärvårdsnivå, ökad samverkan primärvård och specialistvård och vid behov utredning och insats på specialistnivå.
- Samarbetet över organisatoriska gränser öppnas upp för att möta barn, unga och vårdnadshavare på ett sammanhållet sätt.
- Förändrade arbetssätt där insatser i tidigt skede mobiliseras och samordnas utifrån barn, ungas och vårdnadshavares behov.

Bidrar till en mer effektiv, ändamålsenlig och sammanhållen vårdprocess för det enskilda barnet/den unge och för hälso- och sjukvårdssystemet

SAMVERKAN MELLAN REGION & KOMMUN

- avgörande för barn och ungas hälsa

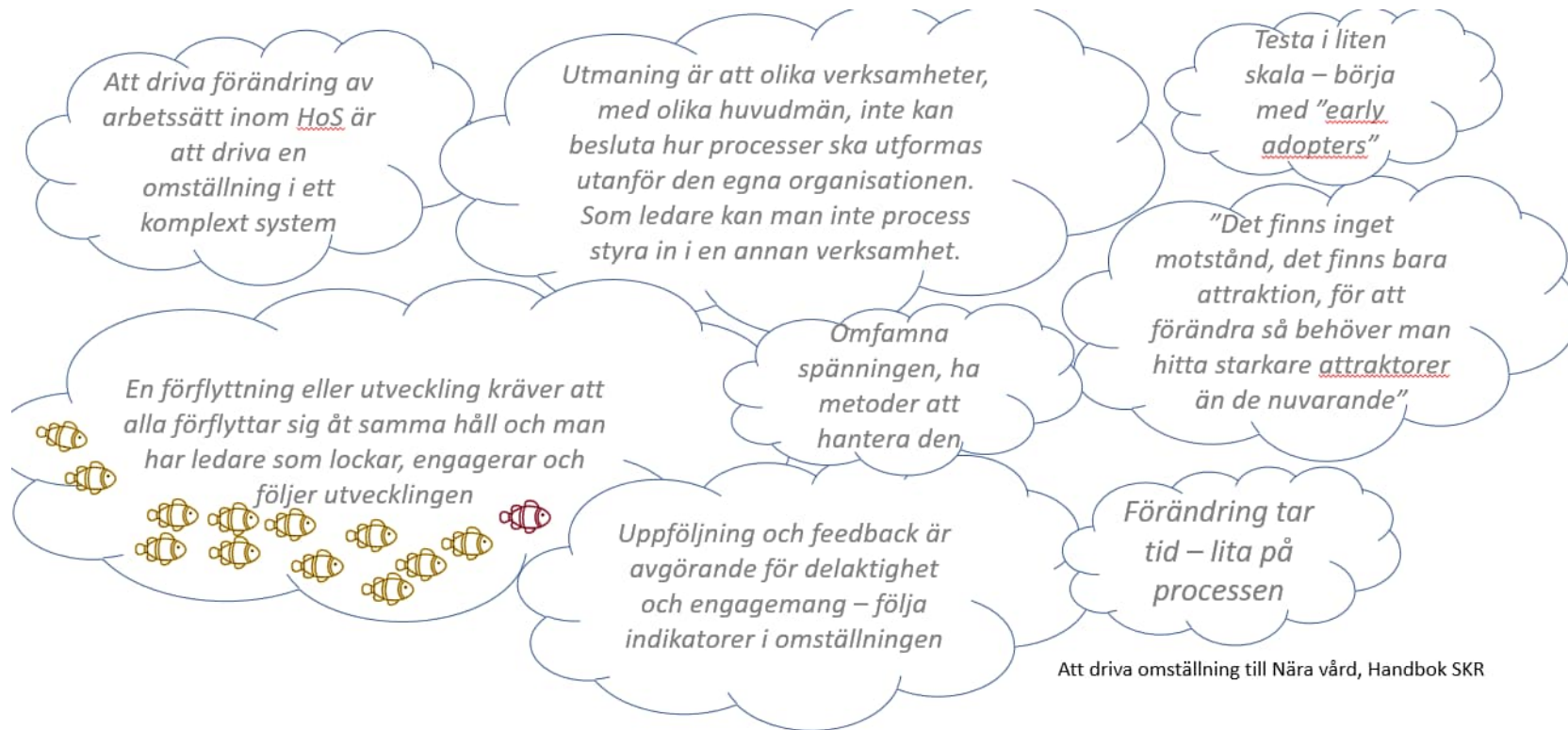

LEVERANSER 2027

1. Hållbara strukturer för samverkan i stegvis vårdprocess
2. Hälsöfrämjande och förebyggande insatser erbjuds i en stegvis vårdprocess
3. Utvecklade arbetssätt och metoder
4. Tillgång till kompetens och kunskap
5. Öka barns, ungas och vårdnadshavares delaktighet
6. Säkrade former för kvalitetsuppföljning

Att driva en omställning – implementeringens mödosamma konst.....

*Reflektioner ni får utifrån
presentationen och vårt arbete?*

Inspel till oss?

Vad tar ni med er hem?

Barnuppdraget

Ett utvecklingsarbete för barn- och ungas hälso- och sjukvård i genomförandeplanen av omställningen

[Barnuppdraget - Vårdskiftet \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

[Sammanhållen vårdprocess](#)

